

Koorelõhed õunapuul

HEIKI MAIBERG

Kuidas aidata koorekahjustusega õunapuud?

Tänavu on õunapuudel erakordselt palju talvekahjustusi. Juuresoleval pildil on näha koore lõhenemist parem poolset harul ning tõenäoliselt on koor hävinud ka tüvepikendusel. Pikk sirge joon tüvel osutab hävinud ja terve kooreosa piirile.

Tõenäoliselt on koore hävimise põhjus see, et päikeselisel tuulevaiksel talvapäeval koor soojenes, öösel langes õhutemperatuur aga -5° kuni -10° .

Polliis oleme mõõtnud temperatuuri tüve pinnal märtsikuu tuulevaiksel päeval. Päikesepoolset küljel tõusis see $+12^{\circ}$ kuni 14° , varjupoolset küljel oli aga -2° kuni -3° . Samal ajal oli õhutemperatuur 0° .

Koore lõhenemise mehhanism on pisut lihtsustatuna järgmine: keskpäeval rakud tüvekudedes elustuvad, protoplasmisse imendub vett, rakud paisuvad ning öise külma saabudes koor lõheneb.

Tõenäoliselt on kahjustuse tekkele kaasa aidanud ebasobiv, s.t liialt väikese väljumisnurgaga külöks. Selliste terava väljumisnurga

ga okste ja tüve liitumiskohal on koore talvekahjustused üpris sagedased.

TOIVO UNIVER

Polli Aiandusuuringute Keskus

NIPP

Kuidas puud aidata?

- Eemaldage hävinud kooreosa aianoaga, tüvel paljastunud puiduosa katke haavapeitsi, pookevaha või õlivärviga.
- Suuremate tüvehaavade puhul võib puitu pintseldada 3–5% vaskvitrioli lahusega, et haava desinfitseerida.
- Seejärel määrige tüvehaavale savi ja veisesõnniku segu ning katke koht kotiriidega, et vihm savisegu maha ei peseks. Kile ei sobi katmiseks.
- Kui tüvel, tüvepikendusel või jämedatel põhiokstel on näha pruunid laigud, mis pole küll lõhenenud, lõigake hävinud kooreosa aianoaga välja (NB! Lõige peab haarama pisut ka tervet rohekasvalget kooreosa.), desinfitseerige haav ja katke haavapeitsi, pookevaha või õlivärviga.
- Kui võra põhioksal on koor $\frac{2}{3}$ ulatuses hävinud, pidurdab see oluliselt puu elutegevust. Seetõttu tuleb niisugune oks võrast välja lõigata.

Rammus nõgesevesi kosutab tomateid

REPRO

Tomatitaimed vajavad kasvu algul palju lämmastikku. Mahedalt kasvatades asendab mineraalväetist edukalt kõrvenõgeseleotis.

Jõgeva Sordiaretuse Instituudi köögiviljaosakonna teadur Ingrid Bender räägib, kuidas tema seda teeb.

“Juuni algul on nõgesed leotise tegemiseks juba parajalt suureks kasvanud. Panen neid 50-liitrisse plastkasti nii palju, kui sinna kokkuvajutatult mahub. Asetan peale suurema kivi vajutuseks, et kasti veega täites jääksid nõgesed ilusti vee sisse.

Esimest korda kastan leotiseiga 24 tunni pärast (lahuse kangus 1:5). Tavaliselt on juuni algul tomatitaimed juba hästi juurdunud. Leotis ergutab nende kasvu ning suurendab vastupanuvõimet haigustega võitlemisel.

Leotise valmistamine jätkub pärast esimest kastmist. Selleks lisan

kastis olevale taimemassile nii palju vett, et kast jälle täis on. Katan kasti kilega, et vihmavesi leotist lahjendada ei saaks, ja jätan seisma.

Segan leotist aeg-ajalt kahe nädala jooksul. Nüüd läheb leotis käärima ja seda võib nimetada kääritiseks.

Kääritist kasutan kastmiseks, lahuse teen vahekorras 1:5. Tavaliselt valmistan kääritist nii palju, et seda jääb teisest kastmisest järele. Kokku saavad tomatid rammusast nõgesevett neli korda kahenädalaste vahedega.

Kui kasvumuld on saanud suurema koguse sõnnikut või mõnda muud orgaanilist väetist, siis taimed suvel tavaliselt lisaväetist ei vaja.

Kui mahedalt sirgunud tomatitaimed on aga kahvatud, tuleb anda lisatoitaineid. Siis turgutab neid väga hästi hobusõnnikukompost või spetsiaalne tomati maheväetis firmalt DCM.”

TT